

prima instanță: M.Ciugureanu

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
Judecători

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Sveatoslav Moldovan
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Romanov Alexei,
în cadrul dosarului de insolabilitate a societății cu răspundere limitată
„Indata-Grup”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, prin care a
fost admisă cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Indata-Grup”
Lihovețchi Alexandru privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor
organelor de conducere a debitorului insolubil,

c o n s t a t ă:

Societatea pe acțiuni „Ceprosering” s-a adresat în instanța de judecată cu
cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de
debitorul societatea cu răspundere limitată "Indata Grup" invocând motivul
incapacității de plată a datoriilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2014 a fost admisă
spre examinare cererea introductivă privind intentarea procesului de
insolabilitate față de debitorul societatea cu răspundere limitată "Indata
Grup", iar în scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului au fost
dispuse aplicarea măsurilor de asigurare.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 s-a dispus
intentarea procedurii simplificate a falimentului față de societatea cu
răspundere limitată „Indata Grup”, cu adresa juridică: mun. Chișinău, bd.
Negruzzi 2, of. 309, c/f 1009600038328.

S-a desemnat în calitate de lichidator al societății cu răspundere limitată
„Indata Grup”, Întreprinderea Individuală „Petric Ruslan” certificat nr. 19341
din 27 iulie 2011.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2015 a fost destituit
din funcția de lichidator, Petric Ruslan și s-a numit Lihovețchi Alexandru.

La 05 octombrie 2015, lichidatorul societății cu răspundere limitată „Indata Grup” Lihovețchi Alexandru a înaintat o cerere prin care solicită atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a societății cu răspundere limitată ”Indata Grup” pe directorul Romanov Alexei și contabilul-șef Moldovan Alexei.

În motivarea cererii lichidatorul societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, Lihovețchi Alexandru a invocat că, exercitându-și atribuțiile de lichidator și executînd toate măsurile care-i revin conform Legii insolvenței a stabilit creanțele debitorului. Potrivit răspunsului Inspectoratului Fiscal de Stat, societatea cu răspundere limitată „Indata Grup” are datorii față de bugetul de stat în sumă de 106 942,70 lei.

Din informația parvenită de la Inspectoratul Fiscal de Stat, societatea cu răspundere limitată „Indata Grup” deține un cont bancar în Banca Comercială „Eximbank,, societate pe acțiuni, aceasta fiind anulată ca plătitor de TVA, și nu a prezentat darea de seamă privind impozitul pe venit din activitatea operațională (Forma IVAO) pentru anii 2012-2014, darea de seamă pe taxa pentru amenajarea teritoriului (forma TAT 07) pentru perioada III/2011 - T/IV/2012. Totodată Inspectoratul Fiscal de Stat a adus la cunoștință și faptul lipsei totale evidenței contabile și neprezentarea registrelor contabile și documentelor primare la prima cerere.

La interpelarea expediată Banca Comercială „Eximbank,, societate pe acțiuni a comunicat că societatea cu răspundere limitată „Indata Grup” deține în această instituție un cont bancar. Pe perioada anilor 2010-2015 societatea cu răspundere limitată „Indata Grup” nu a efectuat rulaje ale mijloacelor bănești. Actualmente pe conturile întreprinderii soldul este zero, dar aici sunt aplicate sechestrele a executorului judecătoresc și Inspectoratului Fiscal de Stat.

Relatează că, organele de conducere a societății cu răspundere limitată “Indata Grup” a folosit bunurile debitorului în interes personal.

Acest fapt se dovedește prin bilanțul contabil, faptul că întreprinderea deține active, iar în realitate acestea nu sunt. A ținut o contabilitate fictivă fapt demonstrat prin tănuirea documentelor contabile neprezentarea raportului financiar pe perioada anului 2012.

A comis alte acțiuni care au adus daune proprietății debitorului, adevărit de tănuirea dispariția activelor și a altor mărfuri a debitorului.

Invocă că, directorul societății cu răspundere limitată „Indata Grup” Romanov Alexei, și contabilul-șef Moldovan Alexei sunt parte la aceste acțiuni ilegale și se fac vinovate de starea de insolvență a debitorului și potrivit legii insolvenței urmează a răspunde subsidiar față de toți creditorii.

Contabilul-șef al societății cu răspundere limitată „Indata Grup” era obligat să dețină evidența contabilă, precum și să prezinte Inspectoratului Fiscal de Stat rapoartele contabile, dar după anul 2010 nimic din aceste obligațiuni nu a fost îndeplinite.

Consideră că, odată ce a aparut unul din temeiurile specificate în art.10 din Legea insolvenței, conform art.14, alin.(3), debitorul era obligat sa depună

cerere introductivă, iar termenul maxim de depunere a acesteia este de 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate.

Din analiza actelor contabile și a datelor parvenite, lichidatorul a ajuns la concluzia că debitorul nu și-a îndeplinit această obligație, de depunere în termen a cererii introductive, iar conform dispozițiilor art. 14, alin. (4) și art. 248, alin. (1), lit.h) ale Legii insolvenței, persoanele care, în conformitate cu legislația în vigoare, au dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut de lege.

În astfel de circumstanțe se deduce că, societatea cu răspundere limitată „Indata-Grup” a încetat să mai efectueze plăți, iar pe cont au început să fie aplicate interdicții. Însă, la rîndul său și interdicțiile aplicate de executorul judecătoresc se datorează neachitării obligațiilor sale de ceea ce a avut la bază imposibilitatea debitorului de a-și onora obligațiile.

Deci, incapacitatea de plată a societății cu răspundere limitată „Indata-Grup”, a dus la apariția stării de insolvență a debitorului, încă din anul 2010.

Consideră lichidatorul că, directorul societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, Romanov Alexei, urma să depună cerere introductivă în termen de 30 zile din momentul apariției temeiului incapacității de plată, însă aceste prevederi au fost evident omise, circumstanțe care impun răspunderea membrilor organelor de conducere, și anume a administratorului Romanov Alexei și a contabilului șef Moldovan Alexei.

Avînd în vedere că, în termenii indicați în art.14 din Lege, debitorul nu a înaintat cerere în privința insolvenței sale, atunci oricare din persoanele care, au dreptul de a-l reprezenta, răspunde subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului de 30 de zile.

Indică lichidatorul că, răspunderea subsidiară a directorului Romanov Alexei și a contabilului șef Moldovan Alexei este posibilă și necesară, avînd în vedere lipsa bunurilor în masa debitoare a debitorului, art. 159, alin. (4) din Legea insolvenței.

În această ordine de idei, bazîndu-se pe art. 14, alin. (4), 247, 248, alin. (1), lit.h) al Legii insolvenței, lichidatorul societatea cu răspundere limitată „Indata Grup”, Lihovețchi Alexandru solicită instanței de judecată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale societății cu răspundere limitată „Indata Grup” în persoana directorului Romanov Alexei și a contabilului șef Moldovan Alexei în sumă de 124627,25 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, cererea lichidatorului „Indata Grup” societate cu răspundere limitată, Lihovețchi Alexandru a fost admisă.

S-a atras la răspundere subsidiară directorul Romanov Alexei și contabilul șef Moldovan Alexei și s-a încasat de la directorul Romanov Alexei cod numeric personal 0970307326946 și contabilul șef Moldovan Alexei cod numeric personal 0971906321189 în beneficiul societății cu răspundere limitată „Indata-Grup” suma de 124627,25 lei.

La 28 martie 2016, Romanov Alexei, directorul societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, a depus recurs împotriva hotărârii instanței de insolabilitate, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, pronunțând o decizie nouă de respingere a cererii lichidatorului Lihovețchi Alexandru cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că, concluzia instanței de insolabilitate precum că organele de conducere a societății cu răspundere limitată „Indata Grup” a folosit bunurile debitorului în interese personal și a ținut o contabilitate fictivă, este neîntemeiată și contradictorie.

Afirmă recurentul că, nu a cunoscut și nici nu putea să cunoască despre existența litigiului, deoarece fiind citat pe adresa or. Soroca, str. Alexandru cel Bun, 84, pe aceasta adresă nu mai locuiește din anul 1998.

La momentul actual locuiește în mun. Chișinău bd. Mircea cel Bătrîn, 14/2, ap. 72, iar din acest motiv nu a avut posibilitate de a recepționa atât cererea privind atragerea la răspundere subsidiară cât și hotărârea instanței de insolabilitate.

Relatează că despre existența litigiului și a hotărârii a aflat la 25 februarie 2016 din discuția cu juristul societății pe acțiuni „Ceprosering”.

Susține că lichidatorul Lihovețchi Alexandru solicitând atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a invocat ca temei legal prevederile art. 27, 247, 248 și 249 din Legea insolabilității, fără a concretiza cu exactitate ce a servit temei pentru înaintarea cererii.

Totodată și hotărârea instanței de insolabilitate este bazată pe prevederile art. 247-248 din Legea insolabilității, fără a fi concretizat dispoziția concretă.

Menționează recurentul că la examinarea pricinii și la adoptarea hotărârii instanța s-a pronunțat asupra drepturilor unor persoane care nu au fost interogate în proces, iar suma care a fost dispusă spre încasare nu a fost validată de către instanța de judecată, și Inspectoratul Fiscal de Stat nu a fost atras în proces în calitate de creditor.

Din anul 2010 întreprinderea și-a stopat activitatea din motivul lipsei veniturilor.

Lichidatorul incorect a calculat limitele temporale în care au fost comise acțiunile enumerate la art.248 din Legea Insolabilității.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale respectivei legi.

Articolul 8 alin.(1) din Legea menționată prevede că, hotărârile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs, numai în cazurile prevăzute expres de lege, în termen de 15 zile de la data pronunțării.

Conform mențiunilor din procesul verbal al ședinței de judecată, se atestă că recurentul nu a fost prezent la ședința de judecată 08 decembrie 2015 când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii (f.d.20-21).

Din actele pricinii se constată cu certitudine că potrivit recipisei (f.d.29) recurentul a făcut cunoștință cu materialele dosarului la 25 februarie 2016, iar conform plicului (f.d.34) recursul a fost depus la 11 martie 2016, astfel, prin prisma art. 8 alin.1 din Legea Insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen.

Verificând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu hotărârea contestată și prevederile legii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 urmează a fi casată, cu restituirea pricinii spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în instanța de insolvabilitate, în alt complet de judecată, din următoarele motive.

Potrivit prevederilor art.429 Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvabilitate.

Cu referire la cele invocate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Instanța de recurs relevă că, la momentul depunerii cererii introductive întreprinderea debitoare se afla în incapacitatea de plată, fapt care a avut ca efect adoptarea ulterioară a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 prin care s-a dispus intentarea procedurii falimentului simplificat față de societatea cu răspundere limitată ”Indata Grup”.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de insolvabilitate a apreciat eronat normele de drept procedural..

Din materialele pricinii rezultă, că solicitând atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere, a directorului și contabilului șef al debitorului, lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Indata Grup” a înaintat cerere în baza art. art. 14 și art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, adică pentru nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14 din Lege.

Fiind investită cu examinarea cererii, instanța de insolvabilitate a ajuns la concluzia temeiniceii cererii lichidatorului societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, Lihovețchi Alexandru cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, directorul Romanov Alexei și contabilul șef Moldovan Alexei.

Instanța de recurs consideră că hotărârea dată este una neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea legislației procedurale.

Astfel, se va reține că conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

După cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată din 08 decembrie 2015, examinarea prezentei cauze și adoptarea hotărârii contestate a avut loc în lipsa persoanelor care se solicită a fi trase la răspundere subsidiară, directorul Romanov Alexei și contabilul șef Moldovan Alexei,

Instanța de recurs reține că, deși actele pricinii denotă că directorul Romanov Alexei a fost citat pentru ședința de judecată din 27 octombrie 2015 la adresa: or. Soroca str. Alexandru cel Bun, 84, citația nu a fost înmănată destinatarului, dar a fost restituită cu mențiunea că adresatul nu locuiește pe adresa indicată, dar locuiește în mun. Chișinău (f.d.14).

În conformitate cu prevederile art. 102 alin. (3) și (4) Codul de procedură civilă, comunicarea citației se realizează prin înmânarea ei participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării.

Iar în conformitate cu art. 105 alin. (1) Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată.

Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Prin prisma normelor enunțate, instanța de recurs reține că la materialele dosarului lipsesc careva probe cu privire la citarea legală a membrilor organului de conducere directorul Romanov Alexei și contabilul șef Moldovan Alexei, care în pricina dată au statut de pârâti, pentru ședințele de judecată în instanța de insolvabilitate din 27 octombrie 2015 și 08 decembrie 2015.

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 27 octombrie 2015, la demersul lichidatorului societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, Lihovețchi Alexandru instanța a dispus citarea publică a directorului Romanov Alexei și contabilului șef Moldovan Alexei, din motivul că corespondența expediată la adresele cunoscute de către lichidator se returnează fără a fi recepționate.

În conformitate cu prevederile art. 108 alin. (1) Codul de procedură civilă, președintele instanței va dispune citarea pârâtului prin publicitate, dacă locul de aflare a acestuia nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia.

Cu referire la dispozițiile normei enunțate, instanța de recurs reține că citarea publică, prin intermediul Monitorului Oficial din 27 noiembrie 2015 pentru ședința de judecată din 08 decembrie 2015, ora 10:00 nu atestă că directorul Romanov Alexei și contabilul șef Moldovan Alexei au fost legal citați pentru ședința de judecată în instanța de insolvabilitate, precum și faptul că aceștia au cunoscut despre examinarea prezentei pricini.

Or, în interpretarea corectă a art. 108 alin. (1) Codul de procedură civilă este indubitabil că citarea pârâtului prin publicitate, se va dispune de președintele instanței numai în cazul dacă locul de aflare a acestuia nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia.

La materialele cauzei nu sunt atașate probe care ar demonstra faptul că lichidatorul societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, Lihovețchi Alexandru a făcut tot posibilul și a întreprins toate măsurile în vederea identificării locului de domiciliu a directorului Romanov Alexei și contabilului șef Moldovan Alexei, pentru a fi temei de aplicare a prevederilor art. 108 alin. (1) Codul de procedură civilă și dispunerea citării prin publicitate.

Totodată instanța de recurs constată că angajatul Oficiul poștal a indicat pe adeverință că Romanov Alexei locuiește în mun. Chișinău, și nidecum la adresa la care a fost expediată citația.

Deci, lichidatorul societății cu răspundere limitată „Indata Grup”, Lihovețchi Alexandru urma să întreprindă măsurile necesare în vederea identificării locului de trai a lui Romanov Alexei în mun. Chișinău, și numai după aceasta să solicite instanței citarea prin publicitate.

În concluzie, față de cele expuse mai sus, se constată încălcarea procedurii de citare legală a directorului Romanov Alexei și contabilul șef Moldovan Alexei pentru ședința de judecată, fapt ce indică la temeinicia recursului depus de ultimul și casarea hotărârii contestate.

Or, necitarea și necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreuna în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înserate în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Art.6 CEDO indică că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1, trebuie interpretat în lumina principiului supremației dreptului, care presupune existența unei căi legale efective care să permită revendicarea drepturilor civile (Beles și alții împotriva Republicii Cehe, pct. 49).

Fiecare justițiabil are dreptul să prezinte în fața unei instanțe orice contestației referitoare la „drepturile și obligațiile sale cu caracter civil”. Astfel, art. 6 § 1 consacră „dreptul la instanță”, între care dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, constituie un aspect (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 36).

Fiecărei părți trebuie să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condițiile care să nu o situeze într-o situație de net dezavantaj față de partea adversă.

Totodată Convenția spune că, nu se poate accepta ca o parte să transmită observații despre cealaltă parte fără posibilitatea ca aceasta să-i răspundă.

Doar partea din procedură poate aprecia dacă observațiile primite de la cealaltă parte merită o reacție (APEH Üldözötteinek Szövetsége și alții împotriva Ungariei, pct. 42)

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că erorile judiciare nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și

de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, și de a trimite pricina spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în instanța de insolabilitate, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolabilitate urmează să țină cont de cele menționate și reexaminînd pricina să emită o hotărîre legală și întemeiată, respectînd dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Romanov Alexei.

Se casează integral hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, prin care a fost admisă cererea lichidatorului ”Indata Grup” societate cu răspundere limitată, Lihovețchi Alexandru privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil, cu remiterea pricinii spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în instanța de insolabilitate, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat

Dumitru Mardari